

Motion till riksdagen 2005/06: MJ45

**av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m)
med anledning av prop. 2005/06:172**

Nationell klimatpolitik i global samverkan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en parlamentarisk utredning som grund för klimatpolitiken efter kontrollstationen 2008.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om energipolitikens koppling till klimatpolitiken.

Inledning

Regeringen har valt att lyfta ut ett av miljömålen, klimatmålet, och behandla det i en separat proposition. Riksdagen behandlade de övriga miljömålen under våren 2005. Klimatpropositionen är kraftigt försenad och borde kommit avsevärt närmare kontrollstationen 2004. Som det är nu är möjligheterna till förändringar i det närmaste obefintliga, vilket också visas av innehållet som gör det än mer förbluffande att regeringen dröjt så länge att lägga fram propositionen. Det finns ett enda skarpt förslag från regeringen i propositionen: ”Det klimatpolitiska delmålet att minska de svenska utsläppen med minst fyra procent som ett medelvärde för perioden 2008–2012 relativt 1990 utan kompensation för upptag i kolsänkor eller användning av flexibla mekanismer ligger fast.” Detta fastställdes redan i riksdagsbetänkandet 2001/02: MJU10. I övrigt gör regeringen ett antal bedömningar och framstår som en mästare i att skjuta beslut på framtiden. Nästa kontrollstation 2008 – mitt i nästa mandatperiod – är utsatt som den tidpunkt då allt skall ske.

Fel! Okänt namn på

Nationell och internationell klimatpolitik

Utöver den kraftiga förseningen av propositionen har vi anmärkningar på innehållet. Vår främsta kritik är att regeringen inte förmår att hålla samman klimatpolitiken. Det är ett problem att Sverige behandlar de sektorer som ingår i EU:s system för handel med utsläppsrätter i ett sammanhang och det övriga samhället i ett separat nationellt mål. Vi efterlyser därför en ökad harmonisering av den svenska klimatpolitiken. Flera remissinstanser har förordat införande av ett avräkningsmål, d v s att inhandlade utsläppsrätter under åtgångsperioden inte bör räknas in i det nationella målet, för den handlande sektorn, vilket vi anser bör övervägas.

Klimatet är globalt. Åtgärder i Sverige har mycket liten inverkan på klimatutvecklingen. Av avgörande betydelse är däremot hur den ökade energiproduktionen i länder som Kina och Indien kommer tillstånd. Detta är, vilket påpekades i motion 2005/06: MJ522, en av de stora miljömässiga utmaningarna för mänskligheten.

EU-perspektivet

I avsnittet 3 ”Utgångspunkter för Sveriges klimatpolitik” nämns EU nästan inte. Klimatpolitiken borde utgå från EU-perspektivet också i den nationella politiken. Inom EU:s inre marknad finns såväl klimat- som energi- och trafikpolitik. EU är därför det viktigaste verktyget för att nå framgång i globala förhandlingar samt för att åstadkomma lösningar som är klimat- och kostnadseffektiva. Därför borde regeringen basera fler av sina förslag till åtgärder på EU-nivån. Vi saknar resonemang om hur fler sektorer, som transportsektorn, skulle kunna föras in i utsläppshandelssystemet. Likaså saknas tankar om att regeringen borde driva på EU hårdare när det gäller en mer omfattande harmonisering av utsläppshandelssystemet, t ex vad gäller den nationella tilldelningen av utsläppsrätter inom ramen för EU-systemet. I dag ”fuskar” en del medlemsländer samtidigt som t ex Sverige iklär sitt näringsliv tagelskjorta. En ökad harmonisering av tilldelningssystemet skulle lösa dessa problem.

Ett alternativt sätt att fördela utsläppsrätter skulle kunna vara den s k benchmarkingmodellen. Det innebär att en europeisk bransch får sig tilldelad utsläppsrätter i ett genomsnitt av branschens utsläpp per producerat ton produkt (t ex stål). Det skulle innebära en överutdelning till de mest koldioxideffektiva företagen och en lägre utdelning till de mindre effektiva. På så sätt kan redan gjorda miljöinvesteringar tillgodoräknas i systemet. Detta perspektiv verkar regeringen inte särskilt intresserad av. Detsamma gäller användningen av kolsänkor, d v s möjligheten att tillgodoräkna sig koldioxidupptag i växande biomassa.

Energipolitiken

Sverige har internationellt sett mycket låga utsläpp av växthusgaser. Huvudorsaken till detta är vår nationella mix i energisystemet. I större delen av världen är förbränning av gas, olja och kol mycket vanligt förekommande vid energiframställning. Sveriges elproduktion vilar tungt på vatten- och kärnkraft. Ändå framgår det knappt i texten. Vår syn är att marknaden skall styra energimixen, och politikens uppgift är att avgiftsbelägga emissionerna och på det viset styra marknadens val. Vi tror att den kärnkraftspolitik som regeringen bedriver är en mycket farlig väg när det gäller kampen mot växthusgaser. Vi har helt enkelt inte råd att lägga ner koldioxidfri kraft samtidigt som energibehovet växer över tid. Att bedriva en separat kärnkraftspolitik och en separat klimatpolitik håller inte. Om det finns en efterfrågan från marknaden efter mer kärnkraft så anser vi att det skall möjliggöras.

Naturgas som ersätter kol och olja leder till lägre koldioxidutsläpp. En sammanhållen energi- och klimatpolitik får inte innebära att det råder oklarheter kring statens inställning till naturgasanvändning som kan ersätta kol och olja. Naturgasprojekt som är kommersiellt bärkraftiga, kommersiellt finansierade och som efterfrågas av industrin i syfte att ersätta andra fossila bränslen bör inte förhindras. Det är viktigt att industrins konkurrenskraft beaktas och att en mångfald av alternativ på energimarknaden finns.

En parlamentarisk utredning

Det finns en rad frågor som hänger i luften efter regeringens proposition och som kräver en ordentlig översyn. Förhållandet mellan den i EU beslutade klimatpolitiken och det nationella målet är en sådan fråga. Avräkningsmål, användning av kolsänkor som metod, transportsektorns eventuella inträde i utsläppshandelssystemet, fördelning av utsläppsrätter med hjälp av benchmarking, en ökad EU-harmonisering av tilldelningen av utsläppsrätter samt Sveriges långsiktiga klimatmål är alla frågor som måste utredas närmare och där regeringen bör bilda sig en uppfattning och återkomma med åtgärder. Därför anser vi att en parlamentarisk utredning bör tillsättas för att utreda detta närmare. Den bör också se över vilka konsekvenser olika förändringar i energimix och energianvändning får för svenskt näringsliv och svenska medborgare.

Mål 2020

Regeringen har utan konsekvensanalys och utan egentlig motivering lagt ett mål om att utsläpp av koldioxid skall minska med 25 procent 2020 jämfört med 1990. Det kan låta ambitiöst och bra men det är bara 14 år fram till dess. 25 procent motsvarar t ex utsläppen från hela privatbilismen och lite till. Vi

Fel! Okänt namn på

anser att utredningen också skall titta närmare på målen på lång och medellång sikt, och den skall redovisa hur de kan uppnås och vilka konsekvenser det innebär.

Stockholm den 18 april 2006

Catharina Elmsäter-Svärd (m)

Lars Lindblad (m)

Cecilia Widegren (m)

Anders G Högmark (m)

Jeppe Johnsson (m)

Bengt-Anders Johansson (m)

Jan-Evert Rådström (m)

Ola Sundell (m)